

1367

C O D I C E S

1368

Marraccium obpone, qui omnes Robertum non Epitomatores, sed verum Alcorani Interpretem agnoscunt, quamvis de ejus interpretatione minus benigne sentiant. His ita constitutis in examinando Codice nostro progrediamur. Epistolam Petri Chuniac. ad Bernhardum excipit Prologus Roberti translatoris Viri eruditi et Scolaſtici ad dominum p. abbatem Chuniacensem. Non suo hic loco positus; pertinet enim ad Saracenorum Chronicam, quam post Alcoranum jussu ejusdem Petri Abb. latinam fecit Robertus. Et Chronicam quidem vulgavit Bibliander supracit. p. 213. Prologus noster tamen illi defuit. Video autem apud Tannerum Biblioth. Brit. Hib. p. 454. extare illum una cum Chronica in Codice Bodl. Selden. Sup. 31. Atque en, quae ex illo ad rem faciunt. Cum iubendi religio, parendique votum pariter utrinque concurrunt; illa nunquam difficilis in aliquo: nec hec deficiens inuenitur. Cum igitur Domino petro viro Venerabili ore mente manique — placuit detegi Mahumet detestabilem historiam (viden? Chronicam) prius ludibrio quam laude dignam, non inuitus ludum illum, licet ludus materiam, ingressus sum, — Sui namque gratia speciali prius laborem aggressus, legem predicti manu propria detexi et in linguae romane thesaurum attuli. En Alcoranum. Reliqua hujus Prologi παρατηρήματα sunt, praeter querelam, quod illam heresin omnium maximam per me denudatam inter rudes origine sumpta omnes etiam ec-

clesiae doctores in immensum et nimium crescere per quingentos XXXVII. annos passi sunt. Sequitur jam legitima Prefatio Roberti in librum legis Saracenorum quem alcoran vocant. Domino suo petro diuino instinctu Chuniacensi abbati Robertus Retenen. — Vbi sepius atque sero percepi &c. ut apud Bibliandrum cit. p. 7. Succedit ipsa Korani Versio, ut apud Eund. inscripta et decurrens, ne quidem Subscriptionem, quam jam supra attuli, excepta. Non possum tamen non animadvertere in notulam, qua τὸ Ἀλβιγερ (Hegira) Bibliander asperfit. Albigere, ait, est regnum Saracenicum.

DCVIII.

Codex in turc. charta ital. arab. C. 1000. Sec. summum XV. Folior. 229. 8. calamo currente, caractere atro perscriptus, globulis potius, quam punctis miniatis interſtinctus, paginis omnibus linea rubra circumdatis, marginibusque passim Notulis arabicis ejusdem coloris adpersus hunc Titulum praefert: Vero euangelio di essu chiamato christo nouo profeta mandato da Dio (quae vox per totum Cod. miniata) al modo secondo la descrizione di barnaba apostolo suo. Barnabae corpus anno Chr. 478. sub imperio Zenonis inventum fuisse in Cypro cum Evangelio supra petus, ἔχον ἐπὶ στήθεσ το κατὰ Ματθαίου Ευαγγέλιον ιδιογέγραφον τῷ Βαρναβᾷ, testatur Theodorus Lectar L. II. inter Historicos eccl. T. III. Cantabrig. 1720. p. 571. f. Idem

Idem Georg. Cedrenus ad quartum Zenonis annum, et Alexander Monachus Cyprius non diu post inventum corpus in Laudatione Barnabae apud Bollandistas ad 11. Junii p. 450. Ευαγγελιον ιδιοχειρον, ο εξαλαβον απο Μαρθαριου &c. adpellans. Inventionis hujus fama ansam praeberere potuit Impostori cuidam confingendi Evangelium autore, non exscriptore Barnaba, et re ipsa tale inter Apocrypha relegatum videmus in Decreto Concilii Rom. sub Gelasio a. Chr. 496. in Concc. Harduini T. II. col. 941. et memoratum apud Cotelierum PP. Apostolicor. Vol. I. p. 196. in Indiculo Scripturar. e Cod. Regio Paris. depromto, cui similis etiam in Bodlejana inter Codd. Barocc. n. 206. extat. An etiamnum Pseudevangelium istud superfit graece aut latine, dicere non habeo; Mohammedanis certe in Oriente innotescere potuit. At praecipui illorum Scriptores excitati a Marraccio in Refut. Alcorani a p. 15. quatuor solum Evangelia nostra enumerant, solus Abmedus Ebmedrisus quinti de Infantia Christi, ut spurii meminit. Necessesse est igitur, ut Evangelium nostrum Barbaroitalum recentius Abortivum sit nebulonis alicujus Apuli vel Calabri semi Mahumedani et semi Christiani e reliquiis eorum, quos constat tempore Frederici II. Imp. magno numero has regiones coluisse &c. ut visum Lacrozio in lit. ad J. Alb. Fabricium, Cod. Apocr. N. T. P. III. p. 374. aut, ut mihi videtur, effu-

sum ante Mauriscorum expulsiorem in Hispania, vel in Africae litoribus. Movent me verba Hadr. Relandi de Relig. Mohammed. L. I. Traiect. 1727. p. 23. in not. Et Evangelium aliquod apud ipsos est, quod ex Scriptis bonis et malis conflatum Arabice et Hispanice manuscriptum extat. Verum ubi? Succurrit Georg. Sale in Praef. Versionis Anglicae Korani, Lond. 1734. 4. ubi narrat: commodatum sibi fuisse ad suas in Koranum commentationes a D. Holme Rectore Hedlejsensi in Prov. Hantonia Evangelium Barnabae teste Titulo ex Italico in Hispanicum versum ab Apostata Mustafa de Aranda Aragone; in ejus Praefatione haec legi: Fuisse Marinum Monachum quendam cupidissimum videndi Barnabae Evangelium eo, quod illud citatum invenisset in quodam Tractatu Irenaei ex illo S. Paulo contradicentis; Marinum hunc familiarem fuisse Sixto V. Pontifici, et, cum die quadam inter confabulandum Pontifex in Bibliotheca sua obdormivisset, depromsisse e forulis temere Librum aliquem ad fallendum interea tempus, huncque Librum forte fortuna fuisse praedictum Evangelium, unde Marinum laetissimum illud manica conditum abstulisse, et ex ejus lectione ad Mohammedem conversum esse. Non abstinet Salus, quin narrationem hanc impudentissimum commentum (the most barefaced Forgery) compellet; et merito. Quis enim hic Fra Marino, aut ubi Irenaeus Paulo ex Evangelio Bar-

1371

CODICES

1372

Barnabae contradixit? Exemplar porro nostrum *Italicum* cum *Hispanico* probe consentire e loco

Ital.

He chiamato il serpe dio chiamo l'angelo micchaelle quello che tiene la spada di dio disse. questo scellerato serpe scatia prima del paradiso he di fuori talgiali le gambe ilquale se lui uora chaminare si strasini la vita per la terra. chiamo dio dapoi satana il quale uene ridendo he diffeli perche tu reprobo hai inganato choftoro heli hai fato in mondi. io uolgio che ogni inmonditia loro he di tutti li loro fioli che conuerrita farano penitenza he mi seruirano. nello uscire del corpo loro hentri per la bocca tua he cho si serai satio de inmonditie.

Tò conuerrita pro con verità satis probat, Impostorem Barbaroitalum ne quidem intellexisse, quae scriberet. Totum igitur Figmentum ad *Africae*, ut dixi, litora, et Apostatam aliquem ablegandum videtur neutrius linguae probe compotem, nam et literae *b* gutturalis usus intempestivus, qui totum Codicem pervadit, *Italicae* peregrinus est, et Notae *Arabicae* marginum *Barnabam* cum *Korano* conciliare studentes hominem etiam illius idiomatis parum peritum et in Orthographiam passim peccantem produnt. Itaque non erat, cur *Joh. Frid. Cramer* tam infidiosam ei hederam adpenderet, quam huc transferre supervacaneum censeo jam vulgatam a *Bern.*

ab *Salio* ad C. VII. *Korani* citato, qui nobis p. 43. legitur, ostendo:

Hisp.

Y llamó Dios a la serpiente, y a Michael, aquel que tiene la espada de Dios, y le dixo; Aquesta sierpe es acelerada, echala la primera del parayso, y cortale las piernas, y si quisiere caminar, arrastrara la vida por tierra. Y llamó a Satanas, el qual vino riendo, y dixole; Porque tu reprobo has engennado a aquestos, y los has heccho immundos? Yo quiero que toda inmundicia fuya, y de todos sus hijos, en saliendo de sus cuerpos entre por tu boca, porque en verdad ellos baran penitencia, y tu quedaras barto de inmundicia.

de la Monnoie T. IV. Menagianor. Amst. 1716. p. 323. et ab *Fabricio* Cod. Apocr. N. T. P. III. p. 375. Minus erat, ut de eo paratrangoediaret *Joh. Tolandus* in *Nazareno* suo C. II — IX. Et quidem *Cramer* maxime falsus est e characteris, ut ait, ductu et vetustae orthographiae ratione magnam ei antiquitatem tribuendo, dein asserendo: nemini Christianorum hoc *Evangelium* adhuc videre licuisse, et eo *Mubammedanos* tantopere gloriari. Fuit Vir hic, dum illud *Eugenio Sabaud.* 1713. venditaret, *Hagae Comit.* in magna rei domesticae difficultate, destitutus stipendio *Berolin.* Aulae, in qua olim *Fridericus Wilh.* II. institutor, dein curator nego-

1373

P O L E M I C I

1374

negotiorum *Amsteloami* agebat, neque biennio supervixit. Ad de de eo, ejusque Scriptis *Lexicon Univ. lit. K.* Codicem nostrum, ut *Tolandi* verbis c. 5. *Nazar.* p. 15. utar, habuit out of the library of a person of great name and authority in the said city (*Amsterdam*) who during his life was often heard to put a high value on this piece. Addit *Miscel. Vol. I.* p. 381. *There's but one copy of it in Christendom, accidentally discovered by me at Amsterdam in the year 1709. and now in the Library of his most serene Highness Prince Eugene of Savoy.* Pluribus abstinere; nam et *Bern. Moneta*, *Tolandusque*, et ex utroque *Fabricius locc. citt.* tam de totius Codicis ratione, quam de impudentibus ejus technis, quantum satis est, retulere.

DCIX.

U. 454 Codex chartaceus lat. Sec. XV.

Folior. 321. f. per duas columnas exaratus, et rubricis distinctus, sed situ multis locis satis evanidus absque titulo continet *Richardi Radulphi Fil.* sive *Fitzralph* Responsa ad *Quaestiones Armenorum* Libris XIX. inclusa, quae etiam nomine *Summae*, seu de *Erroribus Armenorum* veniunt. Praefatio incipit: *Reuerendis in christo patribus Nersi archiepiscopo mansgarden. Ac fratri iohanni electo Clacen. maioris armenie Richardus Radulphi (fil.) archiepiscopus Ard-machamus primas bibernie per gratiam scire iusticiam, donec hauria-*

Denis Codd. Theol. V. II. P. II.

tis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Ex relatione vestre sancte deuocionis &c. Romae nempe aut Avenione cum illis congressus erat Noster, unde et egregio Operi suo formam Dialogi inter Iohannem et se dedit. Init illud: Iohannes. Quia ex literalis sensu scripture sacre intendis in hoc opere tractare armenorum propositas quaestiones &c. Ut in Exemplo, quod recensui Vol. I. P. 2. col. 2069. et in Edit. Parisina f. a. (1511. aut 12.) f. correcta, ut praefert, per Iohannem Sudoris (le Sueur) qui tamen in hac correctione tam parum sudavit, ut Codex noster msc. fit correctior.

Thecae ejus interius utrinque adglutinata est Membrana 4. angustis columnis eleganti charactere exhibens Textum propheticum hebr. punctatum, et quidem anterior magnam partem *Sophoniae* a C. I. v. 9. et *Aggaei* initium, posterior vero reliqua *Sophoniae*, et *Aggaeum* usque ad C. I. v. 12. Reliqua improbe resecta sunt.

DCX.

Codex membraneus lat. Sec. E. 5

XV. Folior. 211. 4. maj. non una manu, charactere tamen atro luculento per totum scriptus, rubricis enotatus, a *Leibnitio* oblatus *Heroli Eugenio Sabaudico*, sed ante *Episcoporum Varmiensem* fuit; legitur enim fol. Codici praetexto: *Iste est Liber Heinrichi Episcopi Warmien. quem Henricum ordine IV. habeo, dictum Heilsberg de Vogelsang et functum munere*

R

ab